

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

VAN DEN BLINDE DIE 'T GELD BEGROEF

Wagenspel

door

Willem Laroy

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen

2016

Nr. 2016

PERSONAGES

De blinde, een oud man

De knaap, een jongen van onbepaalde afstamming, maar door en door eerlijk.

De Schoenlapper, een toevallige dief.

Toneel 1

KNAAP : Ach, charmante dames en edele heren,
 een nobel hart pronkt zelden in mooie kleren.
 Deze blinde man leeft pover en is arm lijk de straat.
 Jullie leven goed, eten kapoen en gebraad.
 Zijn dagelijkse kost is wat lever of worst,
 en soms zijn er dagen dat hij kreunt van de dorst.
 Geven is toch veel beter dan krijgen,
 om over woekerwinst maar te zwijgen.

BLINDE : Och edele harten, God zal zich wel over u ontfermen.
 Maar denk aan mij en aan mijn kermen.
 Duisternis omgeeft mij, ik tast maar wat rond;
 zo'n arme, blinde man ligt nog het warmst onder de grond.
 Ik zag nooit een meisje gaan, ik zag nooit een bloemeke staan.
 En ik ken alleen de verhaaltjes over de maan.
 Zeg knaap, ik hoor niets, valt hier niemand te bekennen?

KNAAP : Ik zie hier niets dan sparren en dennen.

BLINDE : Maar ik hoor toch fluisteren en stil praten...

KNAAP : Dat zijn de mollen die kletsen tegen hun maten.

BLINDE : Spot jij maar met mijn groot gebrek,
 straks breek ik jou een been of je nek.
 Van wat jij omhaalt leef jij het best,
 voor mij, arme man, blijft maar de rest.

KNAAP : Aan de vruchten kent men de boom,
 en de vader herleeft in zijn zoon.
 Zo heeft de meester meestal de gast
 die het best bij zijn wezen past.

BLINDE : Maar zeg mij, lieve knaap, licht van mijn ogen, heb jij mij dan nog nooit
 bedrogen?

KNAAP : Zolang ik met je leef en met je handel,
 is er alleen het rechte pad dat ik bewandel.

BLINDE : En waar zijn wij nu, scherpe vinke
 die de deur kent aan de klinke,
 en aan de deur de baas die er huist,
 en weet met welk gebedje jij hem 't meest afluist.

Zeg mij nu, scherpste van alle vinken
 waar wij vandaag kunnen eten en drinken.

KNAAP : Hier rechts voor is veel volk vergaderd,
 maar het is tevergeefs benaderd.

Geen beurs gaat open, 'k zie geen broodje met ham,
 't Lijkt hier meer op de ramadan.¹

BLINDE : Heeft het nog zin hier langer te blijven
 als er niets valt binnen te rijven?
 't Is mens en Gode geklaagd
 dat zij die zelfs een zijden kleed draagt
 een arme, blinde nog geen kruimeltje gunt,
 laat staan een stuivertje of een munt.

KNAAP : Luister meester, hier dichtbij woont een rijk man,
 - je klopt er nooit tevergeefs an -
 Als je honger of dorst hebt, zeg het me dan,
 ik zorg er wel voor dat je een kip krijgt in een pan.

BLINDE : Daarheen gaan we zeker, daar moeten we zijn.
 Maar voor die tijd verklap ik jou een geheim.
 Ik ben oud, van bijna alles verstoken,
 verkleumd en verkrampt zijn al mijn knoken.
 Ik voel het, ik weet het zo waar,
 dat ik doodga binnen het jaar.
 Maar ik heb tijdens mijn leven als blinde op aard,
 toch een aardig fortuintje vergaard.
 En als mij onverwachts iets overkomt
 ligt het voor altijd verloren in de grond.
 Luister, wij zijn hier niet onder vrouwen,
 wat ik je zeg moet je heel secreet kunnen houden.

KNAAP : Meester, die één woord uit mijn mond kan halen,
 mag mij tot muizemeel malen,
 of de marteling zolang rekken
 tot ze mij armen en benen uittrekken!

BLINDE : Ik heb heel veel geld samengebracht,
 maar na mijn laatste nacht
 kan ik het niet mee versluizen
 naar hemelse banken of kluizen.

KNAAP : Al ben ik niet blind, 'k ben daarom niet doof...

Hoe hecht ik aan zo'n uitleg geloof?

BLINDE : 't Zijn honderd gesellen², alleen maar gekleed

zoals jij uit jouw moederschoot gleed.

Helder blinkend, van zuiver goud,

en van beeltenis reeds zeer oud.

Een schat, ik kan het anders niet zeggen,

waarop ik toevallig de hand wist te leggen.

't Is wel van iemand, maar die iemand is niemand,

dus is die niemand iemand, en die iemand ben ik.

En je weet dat ik de rest wel vertik.

Steek de schat in een pot en de pot in de aarde gezwind,

waar zelfs St. Antonius hem na jaren niet vindt.

Ga naar de stad en haal een pot en een spade,

maar ga zeker bij geen vreemden te rade!

KNAAP : Wees maar zeker, mijn meester.

Ik sluip tussen varen en heester.

Geen mens krijgt 't minste vermoeden.

Ik zal mij ongezien naar de stad spoeden

en er halen wat nodig is voor de begrafenis

van een blinkend lijk in een heel diepe nis.

BLINDE : Ga mijn jongen, ik wacht gejaagd op jouw komst...

O, voel mijn hart, hoor hoe het bonst.

KNAAP : 'k Ben rapper terug dan ik ben verdwenen.

en hij heet Zatopek³ die mij kan bijbenen.

(De knaap verdwijnt en de blinde gaat zitten.)

Toneel 2

BLINDE : O, maar mijn hart slaat tegen mijn longen.

Ik heb toch zo'n angst, zo'n vrees voor die jongen.

't Is nog een knaap met weinig ervaring in 't leven,

maar toch is hij voor mij een hoop en een zegen.

Hij leidt mij toch steeds langs de beste wegen.

Hij komt altijd te pas en nooit ongelegen.

Hij heeft mij nimmer één stuiver ontstolen...
 Waarom zit ik dan nu op zo'n hete kolen?
 Wachten duurt altijd lang en doet je angst fantaseren;
 zodat je op 't laatst alles in kwaad ziet verkeren.
 Ik heb die knaap nog nooit horen liegen,
 laat staan dat hij zou stelen of bedriegen...
 Ach nee, ga heen kwade geest die mij stoort!
 't Zijn scheve gedachten, ik gooi ze overboord

.....

Maar toch, men kan nooit weten...
 Mijn handen zijn koud en klam en ik begin te zweten.
 Ach, er leeft nog boosheid en achterdocht in mijn hoofd.
 En toch heeft die knaap mij zijn trouw beloofd.
 Ik hoor niets, ik word niets tussen de struiken gewaar...
 Dreigt in die stilte niet het grootste gevaar?
 Waar blijf jij toch, knaap van goede hoop?
 Zorg asjeblief toch voor een goede afloop!
 Er liepen in 't leven al zoveel dingen verkeerd.
 Als 't nu misgaat, is 't leven mij 't leven niet weerd.
 Waar blijf jij toch???

Toneel 3

(De knaap komt terug op met een pot en een spade.)

BLINDE : Ik hoor iets, wie is daar?

KNAAP : Ik ben het oude man, goede vaêr.

Alles is veel gemakkelijker verlopen
 dan ik in 't beste durfde te hopen.

Ik vond een spade en een grote pot
 hier dichtbij in een kiekenkot.

Ik moest dus voor niets naar de stad,
 ik zoek alleen nog een plaats voor het gat.

Waar wil je dat ik de schat nu begraaf?

Want hierbij hoort zeker geen conclaaf!

BLINDE : Ergens terzijde, ik zie toch niets, maar het merkteken
mag alleen met het brailleschrift worden vergeleken.
Zo vind jij, als ik dood ben, zoals het hoort, wat van mij is,
en ben ik zeker dat het geen schurk met een pij is.

KNAAP : Ik graaf hier en maak de kuil diep.

BLINDE : Ja, maar doe alles in het geniep,
let wel dat niemand ziet wat je doet,
of ons wacht op de kortste tijd tegenspoed.

KNAAP : Ik zie of beken niemand van ver of dichtbij...

BLINDE : Graaf er dan nog maar een metertje bij.
En laten wij ons nu haasten,
zodat wij de pot er diep in kunnen plaatsen.
En wij sluiten de put met zo'n natuurlijk kleed,
dat niemand iets voelt, zelfs hij niet die erop treedt.
En als ik wat van doen heb zijn er geen problemen
de brailletekens zijn mijn emblemen.
Blijf jij mijn vriend, mijn lieve jongen;
gouden vogeltjes hebben ook gouden longen
en zij zingen nu in een kooitje diep in de grond.
Als ik niet zo oud was, ik danste in 't rond.
En bij mijn dood, ik wil het je zweren,
is alles voor jou en voor jouw verteren.

KNAAP : Mijn meester, jij weet dat ik jou tot het eind van jouw dagen,
doorheen de hele wereld zal dragen.

Ik verberg nu de spade, 't is toch oud gerief
en die hier komt stelen is een dief
die ik persoonlijk van 't leven beroof,
want ik klief met die spade zijn hoofd.

BLINDE : Laat ons nu gaan naar de brave man
die zorgt voor de gebraden kip in depan!
(Beiden af)

Toneel 4

(De schoenlapper komt op.)